

ปัจจัยด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว
ของประเทศไทย ศึกษากรณีการควบคุมและกำกับดูแล
การประกอบกิจการที่พิกชนาขนาดเล็กในประเทศไทย

ว่าที่ร้อยตรี ชัยบูรณ์ หนองคูน้อย

รายงานวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
สถาบันพระปกเกล้า

พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

ปัจจัยด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย
ศึกษากรณีการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พิกชนาตเล็ก
ในประเทศไทย

โดย

ว่าที่ร้อยตรี ชัยบูรณ์ หนองคูน้อย

รหัสประจำตัว 64-13-22

สถาบันพระปกเกล้า

รายงานวิชาการส่วนบุคคล เรื่อง ปัจจัยด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว
ของประเทศไทย ศึกษากรณีการควบคุมและกำกับ
ดูแลการประกอบกิจการที่พิกขนาดเล็ก
ในประเทศไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา :

.....
(อาจารย์กัญเกียรติ ภูมิรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม :

.....
(อาจารย์วิทวัส ชัยภาคภูมิ)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13

.....
(ศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

- ชื่อผู้จัดทำ : ว่าที่ร้อยตรี ชัยบุรณม์ หนองคูน้อย
 นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
 สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
- ชื่อหัวข้อเอกสาร : ปัจจัยด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย
 ศึกษากรณีการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พัก
 ขนาดเล็กในประเทศไทย
- อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์กัญเกียรติ ภูมิรัตน์
- อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์วิหวัศ ชัยภาคภูมิ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย ศึกษากรณีการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พักขนาดเล็กในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พักขนาดเล็ก รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พักขนาดเล็ก ทั้งนี้ เพื่อสะท้อนข้อมูลและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นว่ากฎหมายต่าง ๆ ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันมีความเหมาะสมและครอบคลุมเพียงพอหรือไม่ รวมถึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจที่พักขนาดเล็กอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวโลกและการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจที่พักขนาดเล็กนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งในส่วนของกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ประกอบกับมีความเกี่ยวข้องและอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน นอกจากนี้กฎหมายในหลายฉบับมีการประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานและยังไม่มีปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงแนวนโยบายด้านกฎหมายและการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของรัฐอย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงแรมและที่พักขนาดเล็กในประเทศไทยเป็นไปอย่างเหมาะสมจึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรงแรมโดยเฉพาะพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เพื่อให้ครอบคลุมถึงการประกอบธุรกิจโรงแรมหรือที่พักขนาดเล็กทุกประเภทที่มีอยู่ในปัจจุบันตามลักษณะหรือประเภทของสิ่งปลูกสร้างที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การประกอบกิจการดังกล่าวเข้ามาอยู่ในการควบคุมหรือกำกับดูแลโดยรัฐตามมาตรฐานของที่พักในแต่ละประเภท รวมถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมาย

ว่าด้วยโรงแรมและปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายฉบับอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559 เป็นต้น ให้สอดคล้องกับลักษณะของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างแต่ละประเภท ตลอดจนสอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยโรงแรมซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ใช้สำหรับควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจโรงแรมในปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำเอกสารวิชาการตามหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการ รัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 เรื่อง “ปัจจัยด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย ศึกษากรณีการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พิกขนาดเล็กในประเทศไทย” ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์กัญเกียรติ ภูมิรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์วิฑูรย์ ชัยภาคภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้กรุณาให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความรู้ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำเอกสารวิชาการจนเกิดความสมบูรณ์ รวมถึงขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในทางวิชาการที่หลากหลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมเพื่อให้เอกสารวิชาการส่วนบุคคล มีความครอบคลุมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และในท้ายที่สุดขอขอบพระคุณสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็น กรรมการในคณะกรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร ที่ท่านได้กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์ และให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญและชี้ให้เห็นถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาในหลายเรื่อง ซึ่งผู้ศึกษาได้สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวมารวบรวมไว้ในเอกสารวิชาการส่วนบุคคลฉบับนี้ ด้วยแล้ว

นอกจากนี้ ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนร่วมอบรมหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 ทุกท่านที่ให้กำลังใจและแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านวิชาการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่สถาบันพระปกเกล้าผู้รับผิดชอบดูแลหลักสูตรที่ได้อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำในการจัดทำรูปเล่มเอกสารวิชาการ จนทำให้เอกสารวิชาการส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ว่าที่ร้อยตรี ชัยบูรณ์ หนองคูน้อย
นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13
สถาบันพระปกเกล้า
30 พฤษภาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์การศึกษา	3
3. ขอบเขตการศึกษา	3
4. วิธีดำเนินการศึกษา	3
5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	4
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	6
1. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)	6
2. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล	13
3. แนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547	14
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	17
1. ขั้นตอนการดำเนินการ	17
2. วิธีการเก็บข้อมูล	17
3. การวิเคราะห์ข้อมูล	18
บทที่ 4 ผลการศึกษา	19
1. กฎหมายในการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงแรมในปัจจุบัน	19
2. ปัญหาของการประกอบกิจการโรงแรมในปัจจุบันตามบทบัญญัติของ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	26

บทที่ 5 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	31
1. ข้อสรุป	31
2. ข้อเสนอแนะ	32
บรรณานุกรม	36
ภาคผนวก	
ประวัติผู้ศึกษา	42

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น การสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการการท่องเที่ยวนับเป็นสิ่งสำคัญ นอกเหนือจากธรรมชาติที่สวยงาม การคมนาคมที่สะดวกสบาย โรงแรมที่พักในประเทศก็นับเป็นสิ่งจูงใจนักท่องเที่ยวในการเลือกเป้าหมายในการเดินทางที่สำคัญอีกด้วย ในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายจำนวนมาก ซึ่งกฎหมายบางส่วนยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว และยังเป็นอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวอีกด้วย เช่น ปัญหาธุรกิจที่พักโรงแรมขนาดเล็กที่ขยายตัวเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลจากแนวโน้มการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่ส่วนมากมักจะใช้จ่ายค่าเดินทางและค่าที่พักอย่างประหยัด โดยลดค่าใช้จ่ายส่วนดังกล่าวลงเพื่อสามารถเที่ยวได้มากขึ้น สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลปัจจุบันในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง การท่องเที่ยวชุมชน การพักในที่พักขนาดเล็กในชุมชนเป็นการกระจายการท่องเที่ยวสู่วิสาหกิจชุมชนที่สำคัญอีกด้วย ต่อมาเกิดปัญหาเนื่องจากในปี พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา ภาครัฐบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 อย่างเคร่งครัด เป็นผลให้ผู้ประกอบการที่พักรายเล็กไม่สามารถแก้ไขที่พักให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ เพราะประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับการโรงแรม คือ พระราชบัญญัติการโรงแรมฉบับเดียวใช้บังคับกับที่พักที่มีห้องพักตั้งแต่ 4 ห้องขึ้นไป ถือว่าเป็นโรงแรมตามนิยามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ดังนั้น โรงแรมที่มีห้องพักขนาดเล็กตั้งแต่ 4 ห้องขึ้นไปในการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมจะต้องปฏิบัติเหมือนโรงแรมขนาดใหญ่ในการขออนุญาตที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่จริง ชุมชนและบ้านในชุมชนที่ชาวบ้านนำมาดัดแปลงเป็นที่พักขนาดเล็กที่จะอยู่ในเมืองตามตรอกซอกซอยขนาดเล็กทำให้การปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมอาคารของผู้ประกอบการที่เป็นชาวบ้านจะไม่สามารถปฏิบัติได้จริง ปัญหาดังกล่าวนับเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทุกฝ่าย เนื่องจากการที่มีโรงแรมที่ไม่ได้มาตรฐาน และโรงแรมนอกระบบจำนวนมากในประเทศนั้น ส่งผลต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ความมั่นคงของประเทศในการที่รัฐจะกำกับดูแลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและควบคุมดูแลพื้นที่ชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้ นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่ถูกดำเนินคดี และเปรียบเทียบปรับจนถึงขั้นต้องเลิกกิจการ ดังนั้น การส่งเสริมสนับสนุนในการทำให้โรงแรมที่พักเข้ามาอยู่ในระบบถูกต้องตามกฎหมายจึงเป็นการแก้ไขปัญหา เพื่อเป็น

การส่งเสริมและยกระดับมาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรม และกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจโรงแรมให้เหมาะสมกับสภาพของการประกอบธุรกิจโรงแรมแต่ละประเภท จึงจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 หรือร่างพระราชบัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและการประกอบธุรกิจโรงแรมในยุคปัจจุบัน

จากการศึกษาปัญหาการขอใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม เป็นปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายส่วน ประกอบด้วย 1) ปัญหาการจำแนกประเภทโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ที่กำหนดให้ที่พักที่มีจำนวน 4 ห้อง ขึ้นไปและมีผู้เข้าพักเกินกว่า 20 คน ต้องอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติการโรงแรม ทำให้ผู้ประกอบการที่พักขนาดเล็กรายย่อยต้องปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกับโรงแรมขนาดใหญ่ 2) ปัญหาด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีขั้นตอนจำนวนมาก เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับซึ่งไม่สอดคล้องกัน และมีหน่วยงานที่ดูแลหลายหน่วยงานส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการออกใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการโรงแรม เช่น หากไม่ผ่านการตรวจสอบตามกฎหมายควบคุมอาคารก็จะไม่สามารถยื่นขอออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรมได้ ซึ่งมาตรฐานตามกฎหมายควบคุมอาคารนั้น ผู้ประกอบการไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากหากเป็นการนำตึกเก่ามาดัดแปลงอาคารให้เป็นที่พัก ก็จะไม่สามารถแก้ไขโครงสร้างเดิมได้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของผู้ประกอบการที่เป็นชาวบ้านที่ไม่มีเงินทุน และไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น หากต้องการแก้ไขกฎหมายจะต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคาร และกฎหมายโรงแรมให้มีความสอดคล้องกัน เป็นต้น จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถาวร 3) ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กขาดความรู้ในการขอใบอนุญาต ความกลัวในการติดต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ฐานะยากจนไม่มีค่าดำเนินการ และขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐจะต้องทำความเข้าใจถึงบริบทด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเฉพาะบริบทด้านเศรษฐกิจที่การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถสร้างเม็ดเงินให้กับประเทศได้เป็นจำนวนมาก อีกทั้งเป็นส่วนสำคัญในการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ เหตุนี้การทำความเข้าใจถึงสภาพปัญหาของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวสะท้อนให้ภาครัฐได้มองเห็นถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ และสามารถนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือเพื่อส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ภาคส่วนการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน อนึ่ง การทำความเข้าใจฉบับนี้นอกจากจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแล้วผู้ศึกษายังมีความต้องการที่จะเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบสำหรับการจัดทำข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการสนับสนุนภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พิกขนาดเล็ก

2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พิกขนาดเล็ก

2.3 เพื่อจัดทำข้อเสนอหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการการท่องเที่ยวสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลด้านวิชาการเพื่อการสืบค้นของกลุ่มงานคณะกรรมการการท่องเที่ยว สำนักกรรมการ 3

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตเนื้อหาการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พิกขนาดเล็กในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์จากเนื้อหาสาระของกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งต่าง ๆ ตลอดจนแนวนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร

3.2 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 – เดือนมกราคม 2565

4. วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษากำหนดวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ สาระสำคัญเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พิกขนาดเล็กในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว จากเอกสารดังต่อไปนี้

4.1.1 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

4.1.2 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

4.1.3 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

4.1.4 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

4.1.5 พระราชบัญญัติการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

- 4.1.6 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ.
2551
- 4.1.7 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ.
2559
- 4.1.8 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2561
- 4.1.9 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาการขอ
ใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม
- 4.1.10 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 ลงวันที่ 12 มิถุนายน
2562 เรื่อง มาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท
- 4.1.11 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 2952 ลงวันที่ 28 สิงหาคม
2546 (ข้อบัญญัติท้องถิ่น)
- 4.1.12 คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 463/2545 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
โรงแรม พุทธศักราช 2478
- 4.1.13 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/14278 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2546
- 4.1.14 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0207/6944 ลงวันที่ 25 เมษายน 2533
- 4.1.15 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 4012 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน
2549
- 4.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดกลุ่ม
ตัวอย่างจากประชากรเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ คณะกรรมการการท่องเที่ยว
สภาผู้แทนราษฎร จำนวนประมาณ 5 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) เริ่มจากการกำหนดประเด็นคำถามให้มีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาที่ศึกษา ความครบถ้วน
ด้านเนื้อหาที่ศึกษาและความถูกต้องด้านภาษาในประเด็นคำถาม โดยนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ
ตรวจพิจารณาความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
โดยการทดลองสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 3 คน และตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบ
ระหว่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้น ดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้มีความถูกต้องต่อไป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้รับทราบถึงบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พิกขนาดเล็ก

6.2 ได้รับทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พิกขนาดเล็ก

6.3 มีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาเสนอต่อคณะกรรมการการท่องเที่ยวสภาผู้แทนราษฎร สำหรับการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมถึงเป็นฐานข้อมูลสำหรับการสืบค้นของกลุ่มงานคณะกรรมการการท่องเที่ยวสำนักกรรมการ 3

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ รวม 6 คณะ อันประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

จากการศึกษายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) พบว่าได้กำหนดหลักการสำคัญเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการท่องเที่ยวและยุทธศาสตร์ชาติอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์ชาติด้าน

การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เป็นต้น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการท่องเที่ยว

1.1.1 การสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ตั้งจุดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มรวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว ให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาว ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เพื่อการเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

1.1.2 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาด และการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ มีการคุ้มครองและปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการป้องกันการลอกเลียนแบบ ซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล อันนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตามศักยภาพของพื้นที่ ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยววิถีพุทธของโลก

1.1.3 การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สร้างแรงดึงดูดและสิ่งจูงใจให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติของโลก เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเดินทางเพื่อประกอบ

ธุรกิจและการท่องเที่ยว ทั้งยังมีความพร้อมด้านการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในการเดินทางเข้ามาเพื่อการประชุมและการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการขยายพื้นที่จุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ และการพักผ่อนระหว่างประชุมจากเมืองหลักสู่เมืองอื่นที่มีศักยภาพของไทย รวมถึงสร้างพื้นที่หรือช่องทางการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง รวมถึงส่งเสริมให้การพักผ่อนระหว่างการประชุมเป็นการจูงใจและต่อยอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นที่ไทยมีศักยภาพและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น เพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างรูปแบบและจูงใจการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยวด้วยการอำนวยความสะดวกและมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ พร้อมทั้งการสร้างความพร้อมของธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ

1.1.4 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ผสาน “ศาสตร์” และความชำนาญของการดูแลรักษาด้วยภูมิปัญญาไทยกับ “ศิลป์” และความละเอียดอ่อนในการให้บริการแบบไทย เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์โดยยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการ ส่งเสริมสุขภาพและการเสริมความงามสู่ตลาดระดับสูง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์การให้บริการตามแบบความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือก โดยผสานองค์ความรู้จากเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ากับองค์ความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทย ผลิตบุดผลการด้านแพทย์แผนไทยและบริการเชิงสุขภาพอื่นที่มีทักษะภาษาและได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพให้เพียงพอต่อทิศทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ของไทยให้เป็นที่รับรู้ในระดับโลก รวมทั้งการส่งเสริมการจัดการนำเที่ยวเชิงสุขภาพครบวงจรที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

1.1.5 การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้านแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์วิถีชีวิตวัฒนธรรมไทยตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ช ตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงาม รวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลอง นำไปสู่ศูนย์กลางท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรือหลัก การมุ่งพัฒนา

โครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภคของท่าเรือ มารีน่า และท่าเทียบเรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะดวก และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมารีน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการเดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อการเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ นำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

1.1.6 การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ เพื่อขยายการท่องเที่ยวของไทยและภูมิภาคไปพร้อมกัน ผ่านการเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จากเมืองหลักสู่เมืองรอง เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวไทยกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ดังเช่นเส้นทางจตุรร่วมทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงและส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเส้นทางทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศระหว่างกันในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำตลาดร่วมกันในเส้นทางการท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในประเทศให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาคือความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่อง เพื่อขยายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่เมืองและชุมชนเพิ่มจากการท่องเที่ยวของประเทศ และการส่งเสริมการขยายธุรกิจและการทำตลาดท่องเที่ยวของไทยในต่างประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

1.2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ปัญหาความเหลื่อมล้ำจะเป็นหนึ่งความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศ ให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในอีก 20 ปี ข้างหน้า ทั้งนี้ถึงแม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนา

ประเทศให้ก้าวออกจากภาวะความยากจน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรม นับว่ายังประสบปัญหาท้าทายในหลายมิติโดยการกระจายทรัพยากรและความมั่งคั่งในสังคมยังคง มีการกระจุกตัวอยู่มาก การกระจายโอกาสของการพัฒนายังไม่ทั่วถึง รวมทั้งโอกาสการถือครองที่ดิน และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้แหล่งทุน บริการทางสังคมและกระบวนการยุติธรรมที่มีคุณภาพ ยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากร โดยเฉพาะในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งอาจก่อให้เกิด ปัญหาด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของภาวะหนี้สิน การอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม และบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกระจุกตัวในเมืองใหญ่ไม่ก็เมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของครอบครัว และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ในระยะยาวและอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในสถานะของการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคต อันใกล้ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็น ยุทธศาสตร์ที่เน้นการตอบโจทยการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับ โครงสร้างและพฤติกรรม และการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อ พลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและช่วยลดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังเน้น การดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วม ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของ ประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถ พึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด

1.2.1 ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้มีขีดความสามารถในการ จัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยใช้ข้อมูลความรู้และการยกระดับการเรียนรู้ ของครัวเรือน ทั้งในกลุ่มครัวเรือน ภาคเกษตรและอาชีพอื่น ๆ เพื่อปรับการคิดเชิงระบบ การวางแผน อนาคต การออมและการลงทุน การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว เพิ่มทักษะทาง การเงินและการวางแผนการจัดการที่ดิน ที่อยู่อาศัยและระบบการผลิตด้านอาชีพ เพิ่มความสามารถใน การประกอบการธุรกิจ การบริหารจัดการ ตลอดจนพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนและท้องถิ่น อันเป็นการสร้างการเรียนรู้จากภายในเพื่อสร้างคนที่มีระบบคิดที่มีเหตุผลและพึ่งตนเองได้ตามแนวทาง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.2.2 เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ชุมชนได้บริหาร

จัดการและมีส่วนร่วมในกิจการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง การสนับสนุนการจัดทำแผนแม่บทชุมชนที่สะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยมีข้อมูลครัวเรือนเพื่อสนับสนุนการจัดทำแผน และเชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค และเชื่อมโยงกับการกำหนดการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกัน ขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีเป้าหมาย ทิศทาง มีความสมดุล มีอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยมีระบบการติดตามตรวจสอบที่ต่อเนื่องและโปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาตัวชี้วัด และระบบการประเมินความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าในการยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

1.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทาง นโยบาย และทิศทางการพัฒนาตามที่กำหนดตามกรอบการบริหารราชการแผ่นดิน และการที่ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอนาคตในระยะยาวที่กำหนดไว้ นั้น ระบบบริหารจัดการภาครัฐจะต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีบูรณาการ มีความต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาการบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ มีปัญหาเชิงการบริหารจัดการและโครงสร้าง ปัญหาคอร์รัปชัน และระบบอุปถัมภ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกมิติโดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุก ๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมได้อย่างเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธ

ไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐที่สามารถจูงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้ามาร่วมพลังการทำงานที่มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

1.3.1 กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

1.3.2 ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวก กำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ รวมทั้งการสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในข้อกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

1.3.3 มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น ออกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุมเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุดให้มีความสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ด้วยการสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินและการประกอบอาชีพ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล

ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายที่สำคัญ 12 ประการ โดยกำหนดให้นโยบายด้านการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในแนวนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย ทั้งนี้ โดยมีสาระสำคัญและรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว โดยส่งเสริม พัฒนาให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับโลกที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น บนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการขยะและของเสียเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมและชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบหลายประเทศจุดมุ่งหมายเดียวกัน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่เมืองหลักและเมืองรองที่มีศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การท่องเที่ยวเรือสำราญ และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 การดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ รายได้สูง โดยมุ่งเน้นขยายตลาดคุณภาพพร้อมกับรักษาตลาดเดิม รวมทั้งนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจสปาและแพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์ยาและสมุนไพรไทย เพื่อสร้างความหลากหลายของสินค้าและสร้างโอกาสการขยายฐานการผลิตและการตลาดในระดับภูมิภาค ตลอดจนส่งเสริมธุรกิจบริการที่มีศักยภาพสู่ระดับสากล

2.4 การดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด โดยเพิ่มมาตรฐานการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวจากอาชญากรรม การฉ้อฉล และอุบัติเหตุที่เกิดจากความบกพร่องของผู้ประกอบการ เพิ่มความเข้มงวดในการดูแลรักษาความปลอดภัยและให้บริการนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำหรือทางทะเล เกาะ หมู่เกาะ ถ้ำและน้ำตก อำนวยความสะดวกและบูรณาการความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ

2.5 ส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจท่องเที่ยวสู่ชุมชน โดยพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจหลัก ธุรกิจรอง ธุรกิจสนับสนุน และการพัฒนาเชื่อมโยงในเชิงกลุ่มพื้นที่ที่มีศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของท้องถิ่น ชุมชน และสถาบันการศึกษา เพื่อสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากขึ้น อาทิ การพัฒนาชุมชนมรดกโลก

3. แนวคิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ถือเป็นกฎหมายที่วางมาตรการและระเบียบการประกอบธุรกิจโรงแรม เช่น การขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การเลิกประกอบธุรกิจโรงแรม การกำหนดหน้าที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม การกำหนดหน้าที่ผู้จัดการโรงแรม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมและยกคุณภาพของธุรกิจที่พักให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น เนื่องจากธุรกิจโรงแรมมีลักษณะเป็นการให้บริการแก่สาธารณะและมีความสำคัญต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีบริการที่มีคุณภาพ และปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดขอบเขตของการบังคับใช้ด้วยการให้นิยามของคำว่า “โรงแรม” ให้หมายความว่า สถานที่พัก ที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน นอกจากนี้มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดข้อยกเว้นไว้ชัดเจนว่าสถานที่พักดังต่อไปนี้ “ไม่ถือเป็นโรงแรม” ซึ่งจะมีผลทำให้ที่พักแรมลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก่ 1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศลหรือการศึกษา โดยมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาเพื่อแบ่งปันกัน ตัวอย่างเช่น บ้านพักคนชรา ค่ายลูกเสือ วัด สถานสงเคราะห์ที่พักอาศัยให้แก่ผู้ไร้ที่อยู่อาศัย ศูนย์อพยพช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้สาเหตุที่กำหนดให้สถานที่พักดังกล่าวไม่เป็นโรงแรม เนื่องจากโรงแรมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องเป็นการประกอบธุรกิจที่พักแรมในเชิงพาณิชย์ซึ่งต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาผลกำไรจากการให้บริการอย่างเป็นปกติทางการค้าเป็นสิ่งสำคัญ แต่สถานที่พักอาศัยดังกล่าวถูกตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบำเพ็ญประโยชน์สงเคราะห์ส่วนรวม หรือเป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดหาสาธารณูปโภคให้แก่ประชาชนโดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะแสวงหาผลกำไร 2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น เช่น หอพัก แมนชั่น อพาร์ทเมนต์ รুমเซอร์วิส สาเหตุที่สถานที่พักเหล่านี้ไม่เป็นโรงแรมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เนื่องจากการประกอบธุรกิจโรงแรมเป็นการให้บริการที่พักเป็นการชั่วคราวหรือต่ำกว่ารายเดือนเท่านั้น แต่สถานที่พักที่คิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปนั้น มีลักษณะผูกพันให้เช่าอสังหาริมทรัพย์เป็นระยะเวลาหนึ่งซึ่งสิทธิหน้าที่ของผู้ประกอบการและผู้เข้าพักในฐานะผู้ให้เช่าและผู้เช่าย่อมอยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะเช่าทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่พักประเภทหอพักซึ่งผู้เข้าพักอาศัยมักเป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษเล่าเรียนก็มีพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 ควบคุมกำกับและดูแลบรรดาหอพักต่าง ๆ ของเอกชนเพื่อมิให้แสวงหาประโยชน์ทางการค้ามากกว่าการดูแลสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เข้าพักไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และ 3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณากฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ซึ่งออกโดยอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

มหาดไทยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า สถานที่พักที่มีจำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกิน 4 ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกิน 20 คน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใด โดยมีค่าตอบแทนอันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดไม่เป็นโรงแรมตามมาตรา 4 (3) ของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ประกอบกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ได้กำหนดแบ่งประเภทของโรงแรมออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ คือ (1) โรงแรมประเภท 1 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการเฉพาะห้องพัก (2) โรงแรมประเภท 2 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการเฉพาะห้องพักและห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร (3) โรงแรมประเภท 3 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก ห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร และสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการหรือห้องประชุมสัมมนา และโรงแรมประเภท 4 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก ห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และห้องประชุมสัมมนา

สถานที่พักแรมใดที่มีลักษณะเข้าองค์ประกอบตามคำนิยามของคำว่า “โรงแรม” จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 โดยผู้ยื่นขอรับใบอนุญาต จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อได้รับคำขออนุญาตแล้วให้นายทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบพิจารณาว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เมื่อเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดให้ออกใบอนุญาตหรือกรณีไม่สามารถออกใบอนุญาตได้ เนื่องจากไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดต้องแจ้งเหตุผลแก่ผู้ยื่นคำขอด้วย กรณีได้รับอนุญาตแล้ว ใบอนุญาตให้ใช้ได้กับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้เท่านั้น และให้มีอายุ 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมนี้หากหมดอายุต้องสามารถต่ออายุใบอนุญาตได้ และการโอนใบอนุญาตสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขออนุญาตเป็นการเฉพาะซึ่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมต้องแต่งตั้งผู้จัดการคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดการโรงแรม โดยจะเป็นคนเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมก็ได้ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตมาตรา 654 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ใช้ถ้อยคำว่า “เจ้าสำนักโรงแรม” หมายถึง บรรดาผู้ควบคุมและจัดการสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับเงินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่หาที่อยู่ที่พักชั่วคราว ไม่ว่าจะมิชื่อเรียกว่า โรงแรม โฮเทล โมเทล รีสอร์ท บังกะโลก็ตาม โดยได้รับค่าตอบแทน ซึ่งย่อมครอบคลุมทั้งผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือเจ้าของโรงแรมและผู้จัดการโรงแรมด้วย โดยผู้จัดการโรงแรมต้องมีคุณสมบัติตามที่

กฎหมายกำหนด ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการโรงแรมต้องมีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องจัดทำบันทึกการขายต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พัก

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับการกำกับประกอบธุรกิจโรงแรมโดยให้อำนาจนายทะเบียนโรงแรมมีอำนาจออกคำสั่งระงับการกระทำใด ๆ สิ่งให้แก้ไข หรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหากมีการฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการออกคำสั่งใด ๆ ของนายทะเบียนโรงแรมมีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนโรงแรม โดยคณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังนายทะเบียนและผู้อุทธรณ์ทราบ สำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้กำหนดบทลงโทษไว้ 2 ประเภท คือ บทกำหนดโทษทางปกครองและบทกำหนดโทษทางอาญา การขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมหากประกอบธุรกิจให้บริการที่พัก หากมีลักษณะเข้าข่ายตามบทนิยามของคำว่า “โรงแรม” ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 แล้วผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและมาตรการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 จะต้องยื่นขออนุญาตและต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนโรงแรมก่อนจึงจะสามารถประกอบธุรกิจโรงแรมได้ มิฉะนั้นจะมีความผิดตามกฎหมายซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับและมีโทษปรับรายวันอีกวันละไม่เกิน 10,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ เว้นแต่โรงแรมเปิดดำเนินการมาก่อนหรือในวันที่ 12 พฤษภาคม 2548 ให้ประกอบธุรกิจต่อไปได้โดยต้องมายื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียนภายใน 1 ปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมตามมาตรา 13 มีผลใช้บังคับ โดยไม่มีความผิดฐานประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 แต่อาจมีความผิดตามกฎหมายอื่น ๆ ได้ เช่น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์ โดยมีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 ดำเนินการรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยโรงแรมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบทความ หรือบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลกระทบอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละประเด็น

1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจากคณะกรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่มีเนื้อหาคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรงแรมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อยืนยันหรือเพิ่มเติมผลการวิเคราะห์จากข้อมูลเอกสาร

1.3 วิเคราะห์ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายสำหรับการควบคุมหรือกำกับดูแลที่พักขนาดเล็ก เพื่อจัดทำข้อเสนอหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร รวมถึงเป็นฐานข้อมูลสำหรับการสืบค้นของกลุ่มงานคณะกรรมการการท่องเที่ยว สำนักกรรมการ 3

2. วิธีการเก็บข้อมูล

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ สาระสำคัญเกี่ยวกับปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม และกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พักขนาดเล็กในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว จากเอกสารดังต่อไปนี้

2.1.1 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

2.1.2 พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

2.1.3 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

2.1.4 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

2.1.5 พระราชบัญญัติการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

2.1.6 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551

2.1.7 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559

2.1.8 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

2.1.9 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม

2.1.10 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2562 เรื่อง มาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท

2.1.11 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 2952 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2546 (ข้อบัญญัติท้องถิ่น)

2.1.12 คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 463/2545 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พุทธศักราช 2478

2.1.13 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/14278 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2546

2.1.14 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0207/6944 ลงวันที่ 25 เมษายน 2533

2.1.15 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว 4012 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2549

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรเพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ คณะกรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร จำนวนประมาณ 5 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก จากนั้นนำข้อมูลมาจัดระเบียบหมวดหมู่ของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับประเด็นการศึกษาที่ตั้งไว้ และตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลด้วยวิธีการสามเส้าด้านข้อมูล (Triangulation) จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องและสอดคล้องกันของข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิและการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้มา เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นประเด็นปัญหาและอุปสรรค รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งข้อเสนอหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายสำหรับการควบคุมหรือกำกับดูแลที่พักขนาดเล็ก โดยการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

1. กฎหมายในการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงแรมในปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่ออกมาเพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงแรมหรือที่พัก ทั้งกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือหนังสือของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ โดยกฎหมายแต่ละฉบับมีข้อกำหนดและรายละเอียดต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไปตามรายละเอียด ดังนี้

1.1 การประกอบกิจการโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

หากพิจารณานิยามความหมายของ “โรงแรม” จะพบว่าตามคำนิยามในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ได้ให้ความหมายไว้ว่า สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจ เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ ไม่รวมถึง

(1) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้ โดยมีใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

(2) สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น

(3) สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งในปัจจุบันกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ข้อ 1 ได้กำหนดบทยกเว้นเอาไว้ว่า สถานที่พักที่มีจำนวนห้องพักในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกันไม่เกินสี่ห้องและมีจำนวนผู้พักรวมกันทั้งหมดไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน อันมีลักษณะเป็นการประกอบกิจการเพื่อหารายได้เสริมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดไม่เป็นโรงแรมตาม (3) ของบทนิยามคำว่า “โรงแรม” ในมาตรา 4

ดังนั้น หากพิจารณาตามความหมายดังกล่าวสถานที่พักต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทนจึงถือเป็นโรงแรมตามพระราชบัญญัติดังกล่าวทั้งสิ้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะตั้งขึ้นในรูปแบบหรือลักษณะเช่นใด หรือมีชื่อเรียกว่าอย่างไร เช่น บังกะโล เรือนพักตากอากาศ (Resort) เกสต์เฮาส์ อพาร์ทเมนท์ เต็นท์ กระโจม หรือโฮมสเตย์ เป็นต้น และจำเป็นที่จะต้องมิใบอนุญาตสำหรับการประกอบธุรกิจโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 15 รวมถึงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด กล่าวคือ จะต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2552 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมไว้ ดังต่อไปนี้ คือ

(1) หลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาต

(1.1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน

(1.2) แบบแปลนแผนผังพร้อมรายการประกอบแบบแปลน

(1.3) แผนที่แสดงบริเวณและสถานที่ตั้งของโรงแรมและสถานที่ใกล้เคียง

(1.4) หลักฐานแสดงว่าอาคารที่ใช้ในการประกอบธุรกิจโรงแรมได้รับอนุญาตให้ใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารโดยผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ในกรณีที่อยู่นอกเขตควบคุมอาคาร

(1.5) หลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของอาคารหรือสถานที่ที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม หรือหนังสือแสดงความยินยอมให้ใช้อาคารหรือสถานที่ที่ขออนุญาตประกอบกิจการพาณิชย์ ในกรณีที่อาคารหรือสถานที่นั้นเป็นของผู้อื่น

(1.6) หนังสือรับรองการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรณีต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ)

(1.7) สำเนาหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินที่จะใช้เป็นที่ตั้งโรงแรม

(1.8) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล วัตถุประสงค์ ชื่อผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคล พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของบุคคลดังกล่าว

(1.9) หนังสือแต่งตั้งผู้แทนนิติบุคคลซึ่งต้องเป็นกรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(2) ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(2.1) เป็นผู้มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16

(2.2) กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นคนต่างด้าวจะต้องไม่ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(2.3) อาคารหรือสถานที่ตั้งจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม

(2.4) ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมต้องมีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือมีสิทธิในการใช้ประโยชน์ในที่ดินและอาคารอันเป็นสถานที่ตั้งของโรงแรม

(2.5) อาคารที่อยู่ภายใต้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร การก่อสร้างจะต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

อย่างไรก็ตามการที่นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 13 ด้วย เช่น ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและอนามัยของผู้พัก ต้องสามารถจัดให้มีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พักตามที่กำหนด สถานที่จอดรถจะต้องมีความเหมาะสม ต้องมีการรักษาความสะอาด มีการจัดแสงสว่างอย่างเพียงพอ มีระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบระบายอากาศที่ถูกต้องเหมาะสม มีการติดตั้งเครื่องดับเพลิงตามลักษณะและประเภทของอาคาร ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ มีช่องทางเดินภายในอาคารตามมาตรฐานที่กำหนด มีทางหนีไฟหรือบันไดหนีไฟตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เป็นต้น และนอกจากนี้ยังจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขสำหรับโรงแรมแต่ละประเภทด้วย เช่น โรงแรมประเภท 1¹ จะต้องมีห้องพักไม่เกิน 50 ห้อง ห้องพักทุกห้องต้องมีพื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า 8 ตารางเมตร โดยไม่รวมห้องน้ำ ห้องส้วม และระเบียงห้องพัก ประกอบกับมีห้องน้ำและห้องส้วมที่ถูกต้องลักษณะอย่างเพียงพอสำหรับผู้พัก โรงแรมประเภท 2² ห้องพักทุกห้องต้องมีพื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า 8 ตารางเมตร ไม่รวมห้องน้ำ ห้องส้วม และระเบียงห้องพัก รวมถึงต้องมีห้องน้ำและห้องส้วมที่ถูกต้องลักษณะอย่างเพียงพอสำหรับผู้พักเช่นเดียวกับโรงแรมในประเภทที่ 1 ส่วนในกรณีโรงแรมประเภทอื่น

¹ โรงแรมประเภท 1 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการเฉพาะห้องพัก

² โรงแรมประเภท 2 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพักและห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร

คือ โรงแรมประเภท 3³ และประเภท 4⁴ กำหนดให้ห้องพักทุกห้องต้องมีพื้นที่ใช้สอยไม่น้อยกว่า 14 ตารางเมตร โดยไม่รวมห้องน้ำ ห้องส้วม และระเบียงห้องพัก กรณีมีห้องพักไม่เกิน 80 ห้อง ห้ามมีสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ เป็นต้น

1.2 การประกอบกิจการโรงแรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่น

จากการศึกษาตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่านอกจากการประกอบกิจการโรงแรมจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม กฎกระทรวงต่าง ๆ และประกาศกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องแล้ว การประกอบกิจการโรงแรมยังมีความเกี่ยวข้องหรือต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในกฎหมายฉบับอื่น ๆ อีกด้วย เช่น พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มาตรา 27 กำหนดว่าหากในเขตที่ได้มีกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว ห้ามมิให้บุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมนั้น หรือในกรณีที่ท้องที่ใดมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ก็ได้กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือเปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ หรือในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 42 หรือมาตรา 45 ทั้งนี้ เนื่องจากผลของการกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตผังเมืองเฉพาะก็จะมีข้อกำหนดสาระสำคัญของแผนผังหรือข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะด้วย เช่น ประเภท ชนิด ขนาด และจำนวนของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้สร้าง ขนาดและแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้เป็นที่สร้างอาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในผังเมืองเฉพาะ เป็นต้น หรือในกรณีของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ก็ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจในการออกกฎกระทรวงเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรได้ เช่น การกำหนดประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร อาทิ ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การกำหนดลักษณะ

³ โรงแรมประเภทที่ 3 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก ห้องอาหารหรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร และสถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือห้องประชุมสัมมนา

⁴ โรงแรมประเภทที่ 4 หมายความว่า โรงแรมที่ให้บริการห้องพัก ห้องอาหารหรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และห้องประชุมสัมมนา

ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร เป็นต้น และหากผู้ใด จะทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารก็จะต้องได้รับ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนที่จะดำเนินการและโดยเฉพาะ โรงแรมซึ่งในกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้เช่นเดียวกับอาคาร สำหรับใช้เป็นคลังสินค้า อาคารชุด หรือสถานพยาบาล การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคาร จำเป็นจะต้องได้รับใบอนุญาต รวมถึงการมีใบรับรองจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นสำหรับการใช้อาคารนั้น ตามที่ได้รับอนุญาตไว้ด้วย

ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ก็ได้มีข้อกำหนดที่ผู้ประกอบการ โรงแรมจะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน เนื่องจากโรงแรมส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นอาคาร ดังนั้น จึงมีความ จำเป็นที่จะต้องควบคุมดูแลอาคารมิให้อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม หรือปล่อยให้มิสภาพกรุงรังจน อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยหรือมีลักษณะไม่ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์ของการใช้เป็นที่อยู่ อาศัยได้รวมถึงการระวังป้องกันจากเหตุรำคาญต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้อยู่อาศัย เช่น ไม่มีการระบาย อากาศ การระบายน้ำ การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือการควบคุมสารเป็นพิษ หรือมีแต่ไม่มีการควบคุมให้ ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือละอองสารเป็นพิษอย่างเพียงพอจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อ สุขภาพ ซึ่งหากมีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพื่อระงับ กำจัด และควบคุมเหตุ รำคาญต่าง ๆ ได้

นอกจากนั้นในพระราชบัญญัติการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ก็ได้กำหนดให้โรงแรมหรือสถานที่พักตากอากาศตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมที่มีจำนวนห้องพัก ตั้งแต่ 80 ห้อง ขึ้นไป หรือมีพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 4,000 ตารางเมตร ขึ้นไป จะต้องจัดทำรายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment : EIA) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย โดยต้องดำเนินการในชั้นขอ อนุญาตก่อสร้าง หรือหากใช้วิธีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยไม่ยื่นขอรับใบอนุญาตให้เสนอในชั้นการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เนื่องจาก การดำเนินโครงการหรือกิจการดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียอื่นใดของประชาชนหรือชุมชน รวมถึงจะต้องปฏิบัติตาม กฎหมายในส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

อาทิ การระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิด ออกสู่สิ่งแวดล้อม การป้องกันและควบคุมมลพิษทางน้ำ เป็นต้น

การประกอบกิจการโรงแรมนั้น นอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว หากเป็นกรณีและผู้ประกอบการต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงอาคารประเภทอื่นมาใช้ในการประกอบธุรกิจ โรงแรม บุคคลนั้นต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวง กำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559 หรือกฎกระทรวงกำหนด ลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ซึ่งได้กำหนดให้อาคารที่จะตัดแปลงหรืออาคารที่จะเปลี่ยนการใช้มาประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมจะต้อง มีที่ว่างของอาคารไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ส่วนของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่สูงที่สุดของอาคาร และต้องมี ลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) อาคารไม่เกินสองชั้นที่มีจำนวนห้องพักในอาคารหลังเดียวกันไม่เกิน 10 ห้อง

(ก) ช่องทางเดินในอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร

(ข) บันไดกว้างไม่น้อยกว่า 0.90 เมตร และต้องมีระยะห่างตามแนวทางเดินไม่เกิน 40 เมตร จากจุดที่ไกลสุดบนพื้นชั้นนั้น

(ค) หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรสำหรับส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คำนวณโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 150 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

(ง) มีการติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถือหรือเครื่องดับเพลิงยกหัวตามประเภท ขนาด และสมรรถนะตามมาตรฐานเครื่องดับเพลิงแบบมือถือหรือเครื่องดับเพลิงยกหัวของกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่น้อยกว่าชั้นละหนึ่งเครื่อง โดยต้องให้ส่วนบนสุดของตัวเครื่องสูงจากระดับพื้นอาคารไม่เกิน 1.50 เมตร ในที่มองเห็น สามารถอ่านข้อแนะนำการใช้ได้ และสามารถเข้าใช้สอยได้สะดวก

(2) อาคารที่ไม่ใช่อาคารตาม (1) ที่มีจำนวนห้องพักในชั้นเดียวกันไม่เกิน 20 ห้อง

(ก) ช่องทางเดินในอาคารมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร

(ข) หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรสำหรับอาคารให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 (2) และ (3) เว้นแต่หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรของบันไดและช่องทางเดินที่เปลี่ยนการใช้อาคารจากห้องแถวหรือตึกแถว หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรต้องไม่ต่ำกว่า 200 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

(3) อาคารที่ไม่ใช่อาคารตาม (1) ที่มีจำนวนห้องพักในชั้นเดียวกันเกินกว่า 20 ห้อง

(ก) ช่องทางเดินในอาคารมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

(ข) หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรสำหรับอาคารให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 (2) และ (3) เว้นแต่หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรของบันไดและช่องทางเดินที่เปลี่ยนการใช้จากห้องแถวหรือตึกแถว หน่วยน้ำหนักบรรทุกทุกจรต้องไม่ต่ำกว่า 200 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

(4) อาคารสามชั้นที่มีเสา คาน ตง พื้น บันได โครงหลังคา หรือผนังของอาคารที่ทำด้วยวัสดุไม่ทนไฟ ต้องติดตั้งระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยเพิ่มเติมทุกชั้นตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(ก) ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

1) อุปกรณ์ส่งสัญญาณเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึง

2) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติ และระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์ตาม 1) ทำงาน

(ข) ติดตั้งระบบไฟส่องสว่างสำรองเพื่อให้มีแสงสว่างสามารถมองเห็นช่องทางเดินได้ขณะเพลิงไหม้ และมีป้ายบอกชั้นและป้ายบอกทางหนีไฟที่ด้านในและด้านนอกของประตูหนีไฟด้วยตัวอักษรที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนซึ่งต้องมีขนาดไม่เล็กกว่า 10 เซนติเมตร

(ค) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถือหนึ่งเครื่องต่อพื้นที่อาคารไม่เกิน 200 ตารางเมตร ทุกระยะไม่เกิน 30 เมตร แต่ไม่น้อยกว่าชั้นละสองเครื่อง

(5) อาคารตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไปต้องมีเสา คาน ตง พื้น บันได โครงหลังคา และผนังของอาคารที่ทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟ และต้องมีบันไดหนีไฟที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) บันไดหนีไฟที่ไม่ใช่บันไดในแนวดิ่งซึ่งมีความเหมาะสมกับพื้นที่ของอาคารแต่ละชั้น เพื่อให้สามารถลำเลียงบุคคลทั้งหมดในอาคารออกนอกอาคารได้ภายในหนึ่งชั่วโมง

(ข) บันไดหนีไฟภายในอาคารต้องมีผนังทุกด้านโดยรอบที่ทำด้วยวัสดุทนไฟได้ไม่น้อยกว่า 30 นาที

(ค) กรณีที่นำบันไดหลักมาเป็นบันไดหนีไฟหรือมีบันไดหนีไฟเพิ่มจากบันไดหลัก ช่องประตูสู่บันไดหนีไฟต้องเป็นบานเปิดทำด้วยวัสดุทนไฟได้ไม่น้อยกว่า 30 นาที พร้อมติดตั้งอุปกรณ์ชนิดที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองเพื่อป้องกันควันและเปลวไฟมิให้เข้าสู่บันไดหนีไฟ

(ง) ต้องมีทางเดินไปยังบันไดหนีไฟโดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

(จ) ต้องมีความลาดชันของบันไดน้อยกว่า 60 องศา

นอกจากนี้ อาคารที่จะดัดแปลงหรืออาคารที่จะเปลี่ยนการใช้มาประกอบธุรกิจโรงแรม ต้องได้รับใบรับรองการดัดแปลงอาคารหรือใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้อาคารมาประกอบธุรกิจโรงแรมแล้วแต่กรณี ภายในแปดปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564 ใช้บังคับ นั่นคือภายในแปดปีนับแต่วันที่ 6 สิงหาคม 2564 ซึ่งเป็นวันที่กฎกระทรวงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทั้งนี้ นอกจากการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม กฎหมายอื่น กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง หรือคำสั่งกระทรวงมหาดไทยแล้ว กระทรวงมหาดไทยยังมีข้อสั่งการภายในในรูปแบบหนังสือกระทรวงมหาดไทยเพื่อสั่งการให้หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดต้องปฏิบัติตามอีกในหลายเรื่อง

เช่น หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0207/6944 ลงวันที่ 25 เมษายน 2533 ได้กำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับระยะห่างระหว่างแนวเขตครอบครอง (แนวริมเขตที่ดิน) ของโรงแรมกับสถานที่ราชการ โรงเรียน วัด ฯลฯ แล้วแต่กรณี ภายในรัศมี 100 เมตร หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0307.1/ว4012 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2549 ก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า หากท้องที่ใดมีความจำเป็นที่จะต้องก่อสร้างโรงแรมใกล้สถานที่ราชการ โรงเรียน วัด ฯลฯ ในรัศมี 100 เมตร ก็ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแทนกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

2. ปัญหาของการประกอบกิจการโรงแรมในปัจจุบันตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันปัญหาด้านกฎหมายถือเป็นปัญหาอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการประกอบกิจการโรงแรม กล่าวคือ กฎหมายที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมเพียงพอ ไม่มีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมถึงการประกอบกิจการโรงแรมมีกฎหมายที่ควบคุมหรือกำกับดูแลหลายฉบับและอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ซึ่งในแต่ละประเด็นมีรายละเอียดต่าง ๆ จากผลการศึกษา ดังนี้

(1) แม้ธุรกิจโรงแรมจะมีแนวโน้มในการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของจำนวนผู้ประกอบการ จำนวนโรงแรม และจำนวนห้องพักตามการเติบโตของภาคการท่องเที่ยวก็ตาม แต่หากพิจารณาข้อมูลการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงแรมในปัจจุบัน โดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กลับพบว่ามีเพียง 20,000 กว่าแห่ง เท่านั้น จากจำนวนโรงแรมทั่วประเทศซึ่งมีอยู่กว่า 40,000 แห่ง แม้ในปี พ.ศ. 2562 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จะออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 เรื่อง มาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพสุจริตของชุมชนเพื่อให้เศรษฐกิจมีความคล่องตัว เกิดการกระจายรายได้ เกิดการสร้างงาน ลดความขัดแย้งในชุมชนและจัดให้กิจการที่อยู่นอกระบบเข้ามาอยู่ในระบบให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีการตรวจสอบควบคุมโดยรัฐ โดยกำหนดให้การประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งมีอาคารที่มีลักษณะตามข้อ 3 แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559⁵ ได้รับการยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และข้อบัญญัติท้องถิ่น กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รัื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารซึ่งออกโดย

⁵ คือ อาคารที่มีอยู่ก่อนกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับและจะเปลี่ยนการใช้อาคารมาประกอบธุรกิจโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมใน 2 ประเภท ได้แก่ (1) โรงแรมที่ให้บริการเฉพาะห้องพัก และ (2) โรงแรมที่ให้บริการห้องพักและห้องอาหาร หรือสถานที่สำหรับบริการอาหารหรือสถานที่สำหรับประกอบอาหาร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 (10) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และมาตรา 9 และมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้สิ้นสุดระยะเวลาการใช้บังคับเมื่อมีการประกาศใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่นั้นที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่มีคำสั่งนี้ รวมถึงกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมดังกล่าวซึ่งประกอบธุรกิจโรงแรมอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับและอาคารนั้นมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดตามกฎหมายกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้ คือ

1) ฝ่าฝืนประกอบธุรกิจโรงแรมโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

2) ฝ่าฝืนใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดของผังเมืองรวมตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

3) ฝ่าฝืนดัดแปลงอาคารโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือไม่ได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

4) ฝ่าฝืนใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้โดยไม่ได้รับใบรับรองการดัดแปลงอาคารตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

5) ฝ่าฝืนเปลี่ยนการใช้อาคารโดยไม่ได้รับใบอนุญาตหรือไม่ได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

หากแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบถึงการฝ่าฝืนและอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงอาคาร ได้รับยกเว้นโทษทางอาญาสำหรับความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร แล้วแต่กรณี ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ จนถึงวันที่ได้รับหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ตาม แต่เนื่องจากการประกอบธุรกิจโรงแรมนั้นเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดให้โรงแรมบางประเภทต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนดำเนินการก่อสร้าง การปฏิบัติตามมาตรการด้านการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือแม้กระทั่งการต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 ในส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับการยกเว้นโดยคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 อาทិ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบระบายอากาศ ช่องทางเดินภายในอาคาร พื้นที่ใช้สอยสำหรับโรงแรมแต่ละประเภท เป็นต้น

ดังนั้น จึงส่งผลให้ยังมีผู้ประกอบการโรงแรมจำนวนมากที่ยังไม่อาจเข้าสู่ระบบการควบคุม ดูแล และการตรวจสอบจากภาครัฐได้ ทั้งนี้ โดยมีสาเหตุต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป เช่น ไม่ทราบถึงหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ โครงสร้างอาคารไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากมีพื้นที่จำกัด หรือต้องทุบ ทำลายเพื่อทำการก่อสร้างใหม่ อันเนื่องมาจากเป็นการก่อสร้างอาคารโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 นอกจากนี้ยังรวมถึงกรณีที่โรงแรมตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่สามารถทำการก่อสร้างได้ เช่น ในเขตป่าไม้ เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการจำนวนมากที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 ได้ เนื่องจากในช่วงของการผ่อนปรนตามมาตรการดังกล่าวอยู่ในช่วงของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ซึ่งทำให้หลายแห่งไม่มีเงินทุนสำหรับการปรับปรุงอาคารหรือโครงสร้างต่าง ๆ เช่น การติดตั้งบันไดหนีไฟ การจัดทำช่องประตูสู่อันตรายไฟ เป็นต้น ตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 47 (พ.ศ. 2540) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการดังกล่าวสามารถดำเนินกิจการได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ภาครัฐจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการในส่วนนี้รองรับเพื่อจูงใจหรือเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบกิจการโรงแรมเหล่านี้เข้ามาสู่ระบบมากขึ้น

(2) ในส่วนของที่พักขนาดเล็กประเภทต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นโรงแรมตามคำนิยามในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ซึ่งในปัจจุบันเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในหลายจังหวัด เช่น อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี หรือพื้นที่เมืองเก่าในหลายจังหวัดของประเทศไทย เป็นต้น ในหลายแห่งผู้ประกอบการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ เนื่องจากเป็นชุมชนขนาดเล็ก และโครงสร้างของอาคารไม่สามารถแก้ไข ดัดแปลง เพื่อให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดได้ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ส่งผลให้ผู้ประกอบการโรงแรมดังกล่าวเป็นผู้ประกอบการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนว่าไม่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 รวมถึงแนวนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการสนับสนุนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและทำธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง และก่อให้เกิดการกระจายรายได้จากธุรกิจการท่องเที่ยวไปสู่ชุมชนอย่างแท้จริง

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ กรรมการส่วนใหญ่เห็นว่าแนวนโยบายด้านต่าง ๆ ของภาครัฐยังมีความขัดแย้งกับสภาพความเป็นจริงในสังคม กล่าวคือ แม้โดยทั่วไปประเทศไทยจะพยายามชูภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต แต่กลับพบว่ากฎหมายว่าด้วยโรงแรมฉบับปัจจุบันยังเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน เช่น เมืองเก่า

ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จันทบุรี เชียงใหม่ และภูเก็ต เป็นต้น ไม่สามารถขอใบอนุญาตเพื่อประกอบธุรกิจโรงแรมได้ เนื่องจากอาคารที่นำมาดัดแปลงเป็นโรงแรมหรือที่พักมักจะเป็นอาคารเก่าหรืออาคารโบราณ ซึ่งลักษณะของโครงสร้างหรือสถานที่ตั้งไม่เป็นไปตามข้อกำหนดหรือหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นต้น และเห็นว่าปัญหาดังกล่าวจะยังคงมีอยู่ตลอดไปจนกว่าจะมีการแก้ไขบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยโรงแรมและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือมีการออกกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อให้โรงแรมหรือสถานที่พักเหล่านี้สามารถประกอบธุรกิจโรงแรมโดยถูกต้องตามกฎหมายได้

(3) จากนิยามความหมายของคำว่า “โรงแรม” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 และกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 กำหนดไว้ไม่ครอบคลุมถึงสถานที่พักแรมในกรณีอื่น ๆ ด้วย เช่น บังกะโล รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ แมนชั่น เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ (Service Apartment) เต็นท์ กระโจม เป็นต้น ส่งผลให้ธุรกิจการให้บริการที่พักในกรณีดังกล่าวไม่มีกฎหมายควบคุมที่ชัดเจนเหมือนดังเช่นโรงแรม หอพัก หรือโฮมสเตย์ไทย ในบางแห่งจึงไม่สามารถควบคุมมาตรฐานของสิ่งก่อสร้าง มาตรฐานการให้บริการ หรือการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายแก่ผู้เข้าพักในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ซึ่งถือเป็นช่องโหว่ของกฎหมายประการหนึ่งที่จะเป็นช่องทางในการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการที่ไม่สุจริต นอกจากนี้จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ยังทำให้เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายโรงแรมเพียงฉบับเดียวสำหรับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงแรมในมาตรฐานเดียวกันย่อมไม่เหมาะสมเนื่องจากโรงแรมหรือที่พักในแต่ละประเภทมีลักษณะโครงสร้างหรือตั้งอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยโรงแรมให้สอดคล้องกับลักษณะของโรงแรมหรือที่พักในแต่ละประเภทและต้องมีความหลากหลาย โดยอย่างน้อยต้องแยกออกเป็น 3 – 4 ประเภท เช่น ที่พักขนาดเล็กประเภทแพหรือบ้านต้นไม้ ควรมีการกำหนดโครงสร้างหรือลักษณะอาคารที่แตกต่างจากโรงแรมหรือที่พักแบบปกติ โรงแรมหรือรีสอร์ทที่อยู่ในพื้นที่ธรรมชาติ ควรกำหนดให้สามารถออกแบบหรือกำหนดโครงสร้างได้อย่างหลากหลายไม่จำกัดจำนวนพื้นที่หรือการเว้นระยะห่างตามกฎหมาย เป็นต้น รวมถึงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองให้สอดคล้องกันกับกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

ในส่วนของที่พักในลักษณะอื่น เช่น ตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่มีความลาดชันสูง หรืออาคารพาณิชย์ที่นำมาดัดแปลงเป็นเกสต์เฮาส์ซึ่งมีลักษณะเป็นที่พักขนาดเล็ก การนำกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมาใช้บังคับ จำเป็นจะต้องมีความยืดหยุ่นและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพโครงสร้างและที่ตั้งของอาคาร รวมถึงภาครัฐควรจะมีการผ่อนปรนการบังคับใช้กฎหมายในบางกรณี เช่น อาคารที่ไม่สามารถจัดทำบันไดหนีไฟได้ก็อาจกำหนดให้จัดหาเครื่องดับเพลิง

เพิ่มเติมหรือกำหนดให้จำกัดจำนวนคนเข้าพักในแต่ละห้องหรือในแต่ละชั้น เพื่อป้องกันความแออัดในกรณีที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ เป็นต้น

(4) ในปัจจุบันจากการสำรวจข้อมูลโรงแรมขนาดเล็กหรือที่พักขนาดเล็กที่ไม่สามารถขอใบอนุญาตประกอบกิจการโรงแรมได้มีมากกว่า 70,000 แห่ง ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อภาคการท่องเที่ยวทำให้โรงแรมหรือที่พักเหล่านี้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการที่สำคัญของภาครัฐได้ เช่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) แม้ภาครัฐดำเนินโครงการเปิดประเทศโดยนักท่องเที่ยวต่างประเทศสามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ แต่มีเงื่อนไขกำหนดให้โรงแรมหรือที่พักที่จะสามารถเข้าร่วมโครงการดังกล่าวได้จะต้องเป็นโรงแรมหรือที่พักที่มีใบอนุญาตประกอบกิจการโรงแรมตามกฎหมายโรงแรมเท่านั้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการดังกล่าวไม่สามารถรับนักท่องเที่ยวเหล่านั้นเข้าพักในโรงแรมหรือที่พักได้ ทั้งที่ในสภาพการณ์ในปัจจุบันโรงแรมหรือที่พักดังกล่าวควรได้รับประโยชน์หรือความช่วยเหลือจากภาครัฐ

(5) จากการศึกษาตามที่กล่าวมาเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมหรือกฎหมายอื่น ๆ รวมถึงการประกอบธุรกิจที่พักขนาดเล็กของประเทศไทยยังมีปัญหาในทางกฎหมายหลายประการ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐจะต้องจัดปัญหาในส่วนนี้ให้หมดไป ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติโดยเฉพาะแผนด้านกฎหมายและการบริหารจัดการของภาครัฐขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ กฎหมายจะต้องมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ในสังคม และมีเท่าที่จำเป็น เพื่อให้เอื้อหรือสนับสนุนการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงตอบสนองต่อรูปแบบหรือการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

ในประเด็นดังกล่าวมีกรณีการบางท่านเห็นว่าในปัจจุบันการบริหารจัดการของภาครัฐยังเป็นไปในรูปแบบเดิม ๆ ความล่าช้าและก้าวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและบริบทด้านการท่องเที่ยวจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะจากข้อมูลในขณะนี้พบว่ากราฟของความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเร็วมาก กล่าวคือ สถานการณ์ต่าง ๆ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในช่วง 3 - 5 ปี จากเดิมต้องใช้เวลา 10 - 20 ปี ดังนั้น ภาครัฐจะต้องทบทวนแนวความคิดใหม่และจะต้องก้าวให้ทันภาคเอกชน รวมถึงจะต้องมีการยกเลิกกฎเกณฑ์หรือกฎหมายต่าง ๆ ที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับการห้ามก่อสร้างโรงแรมใกล้เขตโรงเรียนหรือวัด เป็นต้น อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่ต้องกำหนดเป็นข้อห้ามอีกต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากเห็นว่าในปัจจุบันรูปแบบการดำเนินกิจการโรงแรมสมัยใหม่จะเน้นจำนวนห้องพักเป็นหลักมากกว่าการให้บริการในด้านสถานเริงรมย์หรือการให้บริการในด้านความบันเทิงต่าง ๆ เหมือนดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

บทที่ 5

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พักขนาดเล็ก เพื่อจัดทำข้อเสนอหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการการท่องเที่ยว สมาพันธ์ผู้ประกอบการ รวมถึงเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นสำหรับกลุ่มงานคณะกรรมการการท่องเที่ยว สำนักกรรมการ 3 โดยนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาวิเคราะห์กับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ โดยได้สรุปผลการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ข้อสรุป

จากผลการศึกษาทำให้เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมกับบริบทและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เนื่องจากกฎหมายฉบับดังกล่าวใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ไม่มีการแก้ไขหรือปรับปรุงให้สอดคล้องกับรูปแบบหรือโครงสร้างของโรงแรมหรือสถานที่พักในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและความนิยมของนักท่องเที่ยวหรือผู้ใช้บริการ การนำกฎหมายโรงแรมซึ่งเป็นมาตรฐานทางกฎหมายสำหรับโรงแรมขนาดใหญ่ไปบังคับใช้กับกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรมหรือที่พักขนาดเล็กจึงไม่สามารถที่จะสร้างบรรทัดฐานที่เป็นธรรมในระหว่างผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มได้ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยโรงแรมเพื่อแยกประเภทของโรงแรมหรือสถานที่พักที่มีลักษณะแตกต่างกันออกจากกันให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดมาตรฐานของการกำกับดูแลหรือการควบคุมกิจการแต่ละประเภทให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของโครงสร้างหรือรูปแบบของการประกอบกิจการในแต่ละกรณี ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือ กฎกระทรวงต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

นอกจากนี้ในส่วนของ การขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมซึ่งถือเป็นปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเป็นอย่างยิ่งก็จำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขด้วย เนื่องจากมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายส่วน ประกอบด้วย 1) ปัญหาการจำแนกประเภทโรงแรมตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

ที่กำหนดให้ที่พักที่มีจำนวน 4 ห้อง ขึ้นไป มีผู้เข้าพักเกินกว่า 20 คน ต้องอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ทำให้ผู้ประกอบการที่พักขนาดเล็กกรายย่อยต้องปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกับโรงแรมขนาดใหญ่ 2) ปัญหาด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีขั้นตอนจำนวนมาก เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับซึ่งไม่สอดคล้องกัน และมีหน่วยงานที่ดูแลหลายหน่วยงานส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการออกใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม เช่น หากไม่ผ่านการตรวจสอบตามกฎหมายควบคุมอาคารก็ไม่สามารถยื่นขอออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรมได้ ซึ่งมาตรฐานตามกฎหมายควบคุมอาคารนั้นผู้ประกอบการไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องจากหากเป็นการนำतिकเก่ามาดัดแปลงอาคารให้เป็นที่พัก ก็ไม่สามารถแก้ไขโครงสร้างเดิมได้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของผู้ประกอบการที่เป็นชาวบ้านที่ไม่มีเงินทุน และไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น หากต้องการแก้ไขกฎหมายจะต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคาร และกฎหมายโรงแรมให้มีความสอดคล้องกัน เป็นต้น จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถาวร 3) ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กขาดความรู้ในการขอใบอนุญาต ความกลัวในการติดต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ฐานะยากจนไม่มีค่าดำเนินการ และขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย

2. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัญหาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยอันเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พักขนาดเล็กนั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การแก้ไขปัญหาด้านกฎหมาย

(1) พระราชบัญญัติโรงแรมฉบับแรกประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2478 และฉบับที่ 2 ปี พ.ศ. 2547 ซึ่งนับถึงปัจจุบันมีอายุ 16 ปี จึงเห็นควรพิจารณาปรับปรุงให้ทันสมัย และเอื้อต่อการประกอบธุรกิจโรงแรม โดยเฉพาะของผู้ประกอบการขนาดเล็ก และส่งเสริมนวัตกรรมใหม่ ๆ ในธุรกิจโรงแรม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ

(2) พระราชบัญญัติ กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตโรงแรมที่พัก ควรได้รับการพิจารณา และนำมาปรับใช้อย่างเหมาะสมกับการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พระราชบัญญัติผังเมือง พระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อม ฯลฯ แม้ว่าจะมีประกาศกฎกระทรวง พ.ศ. 2559 และ 2561 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2562 เพื่อผ่อนคลายกฎระเบียบบางประการให้การขออนุญาตประกอบการโรงแรมได้สะดวกขึ้นแต่ยังมีข้อติดขัดอีกหลายประการที่ทำให้โรงแรมขนาดเล็กที่มีอยู่จำนวนมากไม่สามารถเข้าสู่ระบบเพื่อขอรับใบอนุญาตโรงแรมได้

(3) ต่อกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบโรงแรม พ.ศ. 2559 ที่จะหมดอายุในปี 2564 ครั้งละ 5 ปี จนกว่าจะมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ที่พักที่ใช้อาคารเก่ามาดัดแปลงเข้าระบบได้

(4) ระหว่างที่มีการแก้ไขกฎหมาย กฎกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมไทยควรชะลอการบังคับใช้กฎหมายในการปราบปราม จับกุม และลงโทษผู้ประกอบการออกไปก่อน

(5) ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การให้บริการห้องพักที่มีลักษณะเป็นโฮสเทล เติร์ม หรือแพ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกอบกิจการสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมที่มีสถานที่พักในลักษณะเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การให้บริการในลักษณะโฮมสเตย์ (Home Stay) หรือสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรม ที่มีสถานที่พักในลักษณะเป็นการนำห้องพักหรืออาคารขนาดเล็ก เช่น บ้านพักอาศัย ห้องชุด มาให้บริการโดยมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจหรือเพื่อการค้า เป็นต้น

2.2 การแก้ไขปัญหาด้านนโยบาย

แนวทางการแก้ไขปัญหาของกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองควรเน้นไปในการเพิ่มบทบาทโทษและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการได้รับความเดือดร้อนส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากการทำงานของภาครัฐในการออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม ซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลานานมาก ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทำให้มีช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์ส่งผลให้ประชาชนขาดความไว้วางใจภาครัฐว่าการเข้าสู่ระบบจะไม่ถูกจับภายหลัง หากไม่สามารถแก้ไขอาคารให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งนี้ กรมการปกครองควรปรับเปลี่ยนมาตรการการลงโทษและบังคับใช้กฎหมาย เป็นการส่งเสริม จูงใจให้ผู้ประกอบการเห็นประโยชน์และเข้ามาสู่ระบบแทน มีการสื่อสารคุณสมบัติของการเข้าสู่ระบบว่าชุมชนจะได้รับประโยชน์อย่างไรจากเงินภาษีที่เสียไป การจัดเก็บภาษีควรกำหนดตามขนาดพื้นที่ตามผลประกอบการไม่ให้เป็นภาระต่อผู้ประกอบการขนาดเล็ก ภาครัฐควรให้ความรู้ตลอดจนการอำนวยความสะดวกผู้ประกอบการในการดำเนินการนำธุรกิจเข้าสู่ระบบอย่างจริงจัง ดังนี้

(1) ให้นำหน่วยงานผู้รับผิดชอบสำรวจและจัดเก็บข้อมูลจำนวนโรงแรมที่แท้จริงทั้งที่อยู่ในระบบและนอกระบบทั้งหมด เพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการศึกษา วิจัย ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

(2) กรมการปกครองควรเร่งรัดกระบวนการขึ้นทะเบียนโรงแรมที่ค้างอยู่จำนวนมาก เพราะคณะกรรมการพิจารณาการขึ้นทะเบียนโรงแรมดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ กำหนดผู้ตรวจสอบหรืออนุมัติอนุญาตโรงแรมมีองค์คณะเป็นหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก การพิจารณาจึงไม่สามารถทันต่อปริมาณโรงแรมที่จะขออนุญาตได้ จึงควรให้มีระบบการรับรองตนเอง (Self certification) เพื่อให้

ผู้ประกอบการที่ยื่นขออนุญาตสามารถประกอบกิจการได้อย่างถูกกฎหมาย หากมีการตรวจสอบภายหลังพบว่าอาคารไม่เป็นไปตามข้อกำหนดให้สามารถเพิกถอนใบอนุญาตได้

(3) ปัจจุบันคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2562 เรื่อง มาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท สิ้นสุดลงแล้ว เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2564 และไม่สามารถออกคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อขยายระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวต่อไปได้ เนื่องจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้สิ้นสภาพลงไปแล้ว อย่างไรก็ตามในข้อเท็จจริงยังมีผู้ประกอบการอีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้จดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานและผู้ประกอบการที่จดทะเบียนแล้วแต่ยังไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาได้อีกจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรที่จะมีมาตรการเพิ่มเติมเพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบการโรงแรมที่ดำเนินการอยู่มาขึ้นทะเบียนจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงาน เพื่ออนุโลมให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปโดยไม่ต้องรับโทษ ในช่วงเวลาที่แก้ไขปรับปรุงโรงแรมให้ถูกต้องจนได้ใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมได้ต่อไป

(4) อบรมความรู้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโรงแรมและขั้นตอนการขอใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม เพื่อให้สามารถให้บริการผู้ประกอบการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานครอบคลุมทั่วถึงและสะดวกรวดเร็วขึ้น ส่วนกลางควรมีนโยบายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการในการประชาสัมพันธ์ ลงทะเบียน กำกับ ควบคุม ดูแล และออกใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม ตลอดจนกิจการที่เกี่ยวข้องกับการโรงแรมอย่างครบวงจร

(5) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการธุรกิจโรงแรมและส่วนท้องถิ่น ดำเนินการให้ความรู้ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการออกใบอนุญาตให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ ตลอดจนลดขั้นตอนที่มีความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการลงเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการอำนวยความสะดวกกับประชาชน จะทำให้สามารถเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบได้จำนวนมากขึ้น

(6) ควรส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการร่างข้อบังคับกฎกระทรวงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโรงแรม ตลอดจนการตรวจสอบพิจารณาอนุมัติในการสร้างเรื่องที่พักทั้งหมด เพราะภาคเอกชนจะมีมุมมองและความรู้ด้านธุรกิจและการนำไปปฏิบัติจริง และควรส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีการตรวจสอบและควบคุมมาตรฐานกันเอง เช่น การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมโรงแรม โดยให้สมาคมเป็นผู้ที่ตรวจสอบสมาชิก และออกหนังสือรับรองมาตรฐานให้สามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาการขอใบอนุญาตจากหน่วยงานรัฐได้ เป็นต้น ทั้งนี้ ระบบสมาคมควรมีการแบ่งเป็นประเภทตามขนาดการประกอบการด้วย เนื่องจากมุมมองของผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดใหญ่จะแตกต่างกัน เช่น สมาคมโรงแรมที่เป็นกรรมการในคณะกรรมการโรงแรมของกระทรวง

มหาดไทย มีหน้าที่กำกับดูแลตามพระราชบัญญัติการโรงแรม มักจะนำเสนอข้อมูลของโรงแรมขนาดใหญ่ ซึ่งโรงแรมที่พักขนาดเล็กไม่มีตัวแทนที่เข้าไปให้ข้อมูลโดยตรงทำให้โรงแรมที่พักขนาดเล็กไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร เป็นต้น

บรรณานุกรม

หนังสือ

- วรพันธุ์ คล้ามไพบูลย์, จิตติพันธ์ ศรีกสิกรรม. (2562). **กฎหมายสำหรับที่พักและโรงแรมขนาดเล็ก**. กรุงเทพมหานคร: เดอะ บุติค คิงส์, หน้า 10 -15.
- สำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง. (2560). **คู่มือการปฏิบัติงานกฎหมายโรงแรม**. ปทุมธานี: โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง, หน้า 218 - 262.

วิทยานิพนธ์

- อนุพงศ์ สุขสมนิตย์. (2549). **มาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรม : ศึกษาและวิเคราะห์พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์.
- พาริดา หมัดเหล็ม. (2556). **มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการโฮมสเตย์**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิติศาสตร์.
- ธนาภา พรประทานเวช. (2558). **แนวทางการพัฒนาโรงแรมขนาดเล็ก เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาการปรับปรุงตึกแถวในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์.

บทความในหน้าหนังสือพิมพ์

- เชมภัทร ทฤษฎีคุณ. (10 มีนาคม 2565). **ยกเครื่องกฎหมาย ต่อลมหายใจโรงแรมเล็ก**. กรุงเทพธุรกิจ, หน้า 6.

การสัมภาษณ์

- นัทธี ถิ่นสาคุ. (20 มกราคม 2565). **สัมภาษณ์**. กรรมการการท่องเที่ยว. สภาผู้แทนราษฎร.
- สิรินทร รามสูต. (20 มกราคม 2565). **สัมภาษณ์**. กรรมการการท่องเที่ยว. สภาผู้แทนราษฎร.
- ชนก จันทาทอง. (23 มกราคม 2565). **สัมภาษณ์**. กรรมการการท่องเที่ยว. สภาผู้แทนราษฎร.
- ศรัณย์ ทิมสุวรรณ. (25 มกราคม 2565). **สัมภาษณ์**. กรรมการการท่องเที่ยว. สภาผู้แทนราษฎร.
- วิวรรธน์ นิลวัชรมณี. (26 มกราคม 2565). **สัมภาษณ์**. กรรมการการท่องเที่ยว. สภาผู้แทนราษฎร.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580). สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564, from <http://nscr.nesdc.go.th>

คำแถลงนโยบายต่อรัฐสภา. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564, from <http://thaigov.go.th>

ราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 121 ตอนที่ พิเศษ 70ก (12 พฤศจิกายน 2547): หน้า 12.

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 136 ตอนที่ 71ก (29 พฤษภาคม 2562): หน้า 27.

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 96 ตอนที่ 80 ฉบับพิเศษ (14 พฤษภาคม 2522): หน้า 1.

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 109 ตอนที่ 38 (5 เมษายน 2535): หน้า 27.

พระราชบัญญัติการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 109 ตอนที่ 37 (4 เมษายน 2535): หน้า 1.

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2562 เรื่อง มาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 136 ตอนที่ พิเศษ 151 ง (12 มิถุนายน 2562): หน้า 17.

กฎกระทรวงกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 125 ตอนที่ 70ก (23 พฤษภาคม 2551): หน้า 7.

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 133 ตอนที่ 72ก (19 สิงหาคม 2559): หน้า 8.

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 135 ตอนที่ 85ก (25 ตุลาคม 2561): หน้า 1.

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2564. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 138 ตอนที่ 52ก (6 สิงหาคม 2564): หน้า 1.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

สำหรับประธานคณะกรรมการ/กรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ-นามสกุล

ตำแหน่ง

สังกัด

วันที่ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง : เอกสารวิชาการ เรื่อง ปัจจัยด้านกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย ศึกษากรณีการควบคุมและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่พิกชนาตเล็กในประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 13 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ (1) ศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบธุรกิจที่พิกชนาตเล็ก รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย (2) เพื่อจัดทำข้อเสนอหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร รวมถึงเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นสำหรับกลุ่มงานคณะกรรมการการท่องเที่ยว สำนักกรรมการ 3

ประเด็นคำถามหลัก

1. กฎหมายว่าด้วยโรงแรมในปัจจุบันมีความเหมาะสมและครอบคลุมเพียงพอหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

.....

2. ควรมีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรม เช่น พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2551 เป็นต้น หรือไม่ อย่างไร

.....

3. ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อภาคการท่องเที่ยวและการประกอบธุรกิจโรงแรมและการประกอบธุรกิจที่พิกชนาตเล็กจากการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรงแรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

.....

4. ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรงแรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

.....

5. ปัญหาในมิติอื่น ๆ และข้อเสนอแนะ

.....

ภาพการสัมภาษณ์
กรรมการการท่องเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	ว่าที่ร้อยตรี ชัยบูรณ์ หนองคูน้อย
ตำแหน่งปัจจุบัน	นิติกรชำนาญการพิเศษ
คุณวุฒิการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายมหาชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ชื่อหน่วยงาน	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
สถานที่ติดต่อ	สำนักกรรมการธิการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 1111 ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
หมายเลขโทรศัพท์	ที่ทำงาน : 0-2242-5900 ต่อ 7141 มือถือ : 084-919-3882

